

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/1-01-11528

Chișinău

1 noiembrie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituție, se prezintă spre examinare *proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 835 din 1 noiembrie 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 17 file și în limba rusă - 20 file);
3. Nota informativă - 4 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - 58 file;
5. Raport de expertiză anticorupție - 11 file;
6. Expertiza juridică a Ministerului Justiției - 11 file;
7. Avize - 44 file;
8. Tabel comparativ - 34 file.

Secretar general
adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: M. Șendilă.
maria.sendila@gov.md
Tel: 022 250 295

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>387</u>		
"01"	<u>11</u>	20 <u>23</u>
Ora		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 835

din 1 noiembrie 2023

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală.

Prim-ministru

Contrasemnează:

DORIN RECEAN

Ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei Spînu

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
pentru modificarea Legii cu privire la activitatea
arhitecturală nr. 1350/2000

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art. I. – Legea nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 21-24, art. 77), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Pe tot parcursul textului legii, cuvintele „operă arhitecturală”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „operă de arhitectură”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1:

1) alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Prezenta lege are ca scop dezvoltarea arhitecturii naționale ca parte integrantă a culturii mondiale, bazată pe cele mai reușite realizări ale științei și practicii din domeniul arhitecturii, arhitecturii peisajeră, amenajării teritoriului și urbanismului cu păstrarea și dezvoltarea diversității culturale și coloritului ei tradițional, creșterii calității arhitecturii și urbanismului, protejarea lucrărilor de arhitectură, monumentelor și zonelor istorice, a peisajelor naturale și culturale, determinarea rolului arhitectului ca persoană dominantă a procesului de activitate arhitecturală, dezvoltarea culturii urbane și definirea arhitecturii de înaltă calitate, acordând prioritate valorilor culturale față de câștigul economic pe termen scurt.”;

2) alineatul (2) se completează cu textul „, , precum și constituirea Ordinului Arhitecților din Republica Moldova, ca organizație profesională, cu statut de persoană juridică de drept public, independentă, autonomă, apolitică și de interes public”.

3. La articolul 2:

1) denumirea noțiunii „operă arhitecturală” se substituie cu denumirea „operă de arhitectură”, iar în definiția noțiunii, cuvintele „a arhitectului autor;” se substituie cu cuvintele „a autorului”;

2) se completează cu trei noțiuni cu următorul cuprins:

„*atestare* – procedura de evaluare a nivelului și a calității pregătirii profesionale în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, restaurării monumentelor istorice, prin care o comisie de atestare, specialiști în domeniu, recunoaște oficial competența profesională a candidatului și îi acordă dreptul de semnătură;

drept de semnătură – dreptul care implică asumarea de către arhitectul atestat a întregii responsabilități profesionale pentru documentele/documentațiile

tehnice pe care le elaborează, coordonează, verifică și semnează în condițiile Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții;

supraveghere de autor – controlul corespunderii lucrărilor de construcție, pe tot parcursul executării construcției, proiectului, efectuat de autorul sau colectivul de autori ai documentației de proiect, în scopul asigurării corespunderii soluțiilor prevăzute de autorul/autorii în documentația de proiect și exigențelor esențiale stabilite de Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții”.

4. La articolul 3:

1) la literele a), c) și g), cuvintele „arhitecturii și urbanismului” se substituie cu textul „arhitecturii, amenajării teritoriului, urbanismului, peisagistică și restaurării monumentelor istorice”;

2) litera b), după cuvintele „proiectarea și construirea obiectelor arhitecturale” se introduce textul „, la proiectarea și executarea intervențiilor la obiectele de patrimoniu de importanță națională și locală.”;

3) litera e) va avea următorul cuprins:

„e) promovarea concursurilor naționale și internaționale, pentru crearea obiectelor cu valoare urbanistică, arhitecturală și peisagistică;”;

4) litera h) va avea următorul cuprins:

„h) realizarea altor măsuri de dezvoltare a arhitecturii naționale, și asigurarea participării Republicii Moldova la evenimente internaționale privind dezvoltarea arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, protejarea patrimoniului cultural, planificarea măsurilor de adaptare și integrarea riscurilor climatice în procesele de amenajare a teritoriului și de urbanism la nivel național, regional și local pentru sporirea rezilienței și a capacităților de adaptare a localităților țării la schimbările climatice.”.

5. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 4.** Complexul lucrărilor privind crearea obiectului arhitectural

(1) Crearea obiectului arhitectural este un act complex de creație tehnică și estetică, un sistem de funcțiuni și de furnizare de servicii, care include și elaborarea lucrărilor la faza de anteproiect, definitivarea soluției arhitecturale, elaborarea, participarea la avizarea și aprobarea proiectului și a documentației de execuție, la realizarea și recepția obiectului în modul stabilit, efectuarea supravegherii de autor, coordonarea studiilor și documentațiilor conexe întocmite de alți specialiști, studii, teme și programe de cercetare, proiectare și concursuri, documentații tehnice, machete, relevee și alte asemenea activități.

(2) Proiectul, pentru care este necesară obținerea autorizației de construire, se efectuează de specialiști atestați sub conducerea unui arhitect șef de proiect atestat, în conformitate cu prevederile actelor normative și cu respectarea standardelor, normelor și regulilor stabilite de autoritatea administrației publice centrale în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, arhitecturii și construcțiilor și de autoritatea administrației publice centrale în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(3) Verificarea/expertizarea proiectului se efectuează de către verificatori/experti atestați în condițiile Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții.

(4) Activitatea arhitectului constă în:

a) proiectarea și coordonarea tuturor compartimentelor proiectului pentru construcții, asistența tehnică, supravegherea de autor și recepția lucrărilor de construcții, peisagistică, design interior, scenografie și alte asemenea activități;

b) studiul, cercetarea, planificarea, consilierea și reglementarea specifică în domeniile arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, construcțiilor, utilizării materialelor de construcție și tehnologiilor specifice, inclusiv în eficiența energetică;

c) verificarea, avizarea, aprobarea, controlul și expertiza proiectelor de arhitectură, amenajarea teritoriului și urbanism.

(5) Activitatea arhitectului în domeniul intervențiilor la monumentele istorice (conservare, restaurare și valorificare a monumentelor) și în zonele de protecție ale acestora este reglementată de actele normative din domeniul protejării patrimoniului cultural.”.

6. Articolul 5:

1) denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 5.** Concursurile de soluții arhitecturale și urbanistice”;

2) la alineatul (1), cuvintele „concurșurilor arhitecturale și urbanistice” se substituie cu cuvintele „concurșurilor de soluții arhitecturale și urbanistice”;

3) alineatul (2) se abrogă;

4) alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Concursurile de soluții arhitecturale și urbanistice se desfășoară prin deciziile autorităților publice executive, precum și la inițiativa asociațiilor de arhitecți profesioniști, în cazurile de amplasare și proiectare a obiectelor de importanță națională, regională (regiuni de dezvoltate) și locală (raională, municipală, comunală/intercomunală etc.), a obiectelor situate în zonele adiacente drumurilor naționale, precum și pe teritoriul ariilor naturale protejate de stat și rezervațiilor cultural-naturale, finanțate atât din mijloacele publice, cât și din alte surse.”;

5) se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) În cazul concursurilor de soluții arhitecturale și urbanistice, cel puțin o treime din numărul juriului sunt arhitecți, dintre care un reprezentant al Ordinului Arhitecților și un reprezentant al autorității administrației publice locale responsabil de realizarea politicii de stat și locale în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului.”.

7. La articolul 6:

1) alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) În scopul îmbunătățirii deciziei în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului pentru regiunile de dezvoltare, raioane, municipii, orașe și orașe-poli de creștere, cât și pentru a utiliza experiența profesională a

specialiștilor în domeniu, se creează consilii arhitectural-urbanistice, care își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentele, aprobate de autoritatea administrației publice locale, cu notificarea autorității administrației publice centrale în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului.

(2) Avizul favorabil al consiliului arhitectural-urbanistic este obligatoriu pentru amplasarea și determinarea soluției spațial-planimetrice a tuturor obiectelor sociale și publice în unitățile administrativ-teritoriale, a obiectelor pentru care, autoritățile administrației publice locale au decis elaborarea unui plan urbanistic zonal sau de detaliu, precum și pentru obiectele amplasate în zone cu destinație industrială și administrativă ale unităților administrativ-teritoriale, în spațiile verzi din intravilanul localităților, zone protejate, etc. Documentația specificată se prezintă spre examinare și aprobare de către autoritatea administrației publice locale respective, fiind însoțită de avizele consiliilor arhitectural-urbanistice.”;

2) la alineatul (3), cuvintele „proiectele de importanță deosebită pentru țară și raioane” se substituie cu cuvintele „proiectele de importanță națională și regională”.

8. La articolul 7:

1) alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Proiectele de arhitectură pentru realizarea cărora legea impune obținerea autorizației de construire vor fi elaborate de un arhitect cu drept de semnătură sau de un grup de arhitecți condus de un arhitect-șef cu drept de semnătură.”;

2) se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) Autorii operelor de arhitectură, sunt independenți în luarea deciziilor cu caracter profesional.

(6) Arhitectul are obligația să servească interesele beneficiarului în acord cu interesul public și cu exigențele profesionale și poartă răspundere pentru soluțiile și calitatea proiectului elaborat conform prevederilor actelor normative în vigoare.”.

9. Se completează cu articolele 7¹ și 7² cu următorul cuprins:

„**Articolul 7¹. Dreptul de semnătură**

(1) Atestarea tehnico-profesională a arhitecților, se efectuează de către comisiile de atestare, constituite de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor conform Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții și conform Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat de Guvern, cu eliberarea unui certificat de atestare tehnico-profesională, legitimație și ștampilă.

(2) Dreptul de semnătură se exercită olograf sau electronic, cu menționarea clară a numelui, prenumelui și a numărului de înregistrare din certificatul de atestare tehnico-profesională.

(3) Proiectele de arhitectură trebuie semnate de toți arhitecții care au participat la elaborarea acestora.

Articolul 7². Incompatibilitățile în exercitarea dreptului de semnătură

Exercitarea dreptului de semnătură, potrivit prezentei Legi, este incompatibilă cu situațiile în care:

a) arhitectul îndeplinește pentru același proiect funcția de verificator, de expert sau de consultant desemnat în cadrul administrației publice implicate în procesul de finanțare, avizare sau de autorizare a lucrărilor;

b) arhitectul este funcționar public în cadrul autorității administrației publice centrale sau locale care are în competență avizarea, autorizarea sau controlul lucrării în cauză.”.

10. Articolul 9 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Exercițarea activității arhitecturale de către persoane străine, apatrizi și recunoașterea calificărilor

1) Persoanele fizice și juridice străine, precum și apatrizii, la exercitarea activității arhitecturale, se bucură de aceleași drepturi și au aceleași responsabilități ca și persoanele fizice și juridice din Republica Moldova.

2) Recunoașterea calificărilor obținute în străinătate în domeniul arhitecturii se face pe baza de reciprocitate, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale în domeniu.

3) Se recunosc ca specialiști atestați în domeniul arhitecturii, specialiștii cetățeni ai altor state, care dețin certificate eliberate de instituțiile abilitate naționale ale țărilor membre ale Uniunii Europene, cu excepția cazurilor când legislația Republicii Moldova stabilește alte condiții specifice obligatorii.

4) Pentru recunoașterea certificatelor și dreptului de a exercita activitățile în domeniul arhitecturii, persoanele prezintă comisiei de atestare al organul central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor certificatele traduse în limba de stat și autentificate notarial pentru înregistrare. În cazul când legislația Republicii Moldova prevede cerințe suplimentare, candidatul trebuie să demonstreze întrunirea cerințelor suplimentare în conformitate cu procedura comisiei de atestare stabilite de un regulament aprobat de Guvern.”.

11. La articolul 13:

1) alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Dreptul de autor asupra unei opere de arhitectură creată prin efortul comun a două sau a mai multor persoane aparține coautorilor în comun, indiferent de faptul dacă această operă constituie un tot indivizibil sau este formată din părți. Relațiile dintre coautori se stabilesc, de regulă, în baza unui contract. În lipsa unui asemenea contract, fiecare coautor are dreptul să autorizeze utilizarea operei de arhitectură după voința sa, are dreptul să intenteze un proces în instanța judecătorească în legătură cu încălcarea dreptului exclusiv, împotriva oricărei persoane care folosește opera de arhitectură fără autorizația coautorilor, însă nu are dreptul, fără acordul coautorilor, să efectueze orice cesionare a drepturilor asupra operei de arhitectură.”;

2) alineatul (3):

a) va avea următorul cuprins:

„(3) Autorul operei de arhitectură are dreptul:”

b) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) de a include în contractul încheiat cu beneficiarul, pentru acordarea serviciilor de proiectare, clauze obligatorii privind protecția dreptului de autor, cu respectarea prevederilor Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.”;

3) se completează cu alineatele (4) – (7) cu următorul cuprins:

„(4) Autorul operei de arhitectură beneficiază de drepturi morale și patrimoniale în conformitate cu Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

(5) Protecția dreptul de autor asupra operelor de arhitectură se extinde asupra:

a) obiectelor de arhitectură;

b) proiectelor de arhitectură (inclusiv planșe, machete, lucrări grafice ce fac parte din acesta) și a documentației tehnice elaborate în baza lor;

c) proiectelor de complexe arhitecturale.

(6) La solicitarea autorului sau coautorilor obiectului de arhitectură, investitorul pune la dispoziția acestora obiectul în perioada de construcție și obiectul finit, în scopul realizării de fotografii sau pentru alte activități promoționale în plan profesional.

(7) Studiile și proiectele de arhitectură și urbanism expuse în apropierea șantierului operei de arhitectură, precum și construcția realizată după acestea trebuie să poarte scris numele autorului, la loc vizibil, dacă prin contract nu s-a convenit altfel.”

12. Articolul 14:

a) va avea următorul cuprins:

„**Articolul 14. Obligațiile autorului operei de arhitectură**”

b) alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Autorul operei de arhitectură este obligat.”

13. Capitolul IV se abrogă.

14. La articolul 19:

1) alineatul (1), cuvintele „domeniul arhitecturii și urbanismului” se substituie cu textul „domeniul arhitecturii, urbanismului și amenajării teritoriului”;

2) alineatul (3), cuvintele „și de autoritatea administrației publice centrale în domeniul arhitecturii și urbanismului” se substituie cu cuvintele „cu participarea reprezentanților Ordinului Arhitecților și Uniunii Arhitecților.”;

3) alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Dreptul de a participa la concursul pentru deținerea funcției de arhitect-șef al:

a) raionului, regiunii de dezvoltare (după caz), municipiului, orașului îl au arhitecții sau urbanisții, cu studii de licență și de master, cu studii postuniversitare în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii;

b) comunei, satului în care au arhitectură, urbanism, absolvenți cu studii de licență și de master ori studii postuniversitare în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, ingineri în domeniul construcțiilor, absolvenți ai cursurilor de formare profesională continuă de specialitate în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului, arhitecturii și autorizării construcțiilor.”;

4) se completează cu alineatele (5) – (10) cu următorul cuprins:

„(5) Organul local de arhitectură și urbanism este condus de arhitectul-șef și reprezintă autoritatea tehnică în domeniul amenajării teritoriului și al urbanismului din cadrul administrației publice locale.

(6) Arhitectul-șef desfășoară o activitate de interes public, ale cărei scopuri principale sunt dezvoltarea durabilă a comunității, coordonarea activităților de dezvoltare teritorială (amenajarea teritoriului și urbanism), protejarea valorilor de patrimoniu și a calității arhitecturale la nivelul unității administrativ-teritoriale.

(7) Funcția de arhitect-șef este o funcție publică de conducere și de reprezentare, cu activitățile stabilite în alin. (6) și autorizării lucrărilor de construcții.

(8) Arhitectul-șef este coordonatorul tuturor activităților de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică generală a localității, este subordonat direct Primarului și colaborează cu toate compartimentele din cadrul Primăriei și cu serviciile publice de sub autoritatea Consiliului local.

(9) Arhitectul-șef asigură elaborarea și respectarea planurilor urbanistice generale, zonale și de detaliu, conformitatea autorizațiilor de construire/desființare cu prevederile documentațiilor de urbanism aprobate, organizează și coordonează activitatea de informare și consultare a populației în procesul de elaborare sau revizuire a planurilor urbanistice generale, zonale și de detaliu.

(10) În scopul încurajării cooperării între comunități și susținerea coeziunii teritoriale, dezvoltării urbane și rurale durabile, precum și în cazul neocupării funcțiilor de arhitect-șef din cadrul administrațiilor publice locale din localitățile din componența unității administrativ-teritoriale- de nivelul doi sau de nivel special, din cauza lipsei de specialiști în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii, precum și în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice specifice domeniului amenajarea teritoriului, urbanism și arhitectură (inclusiv elaborarea și implementarea documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism necesară pentru dezvoltarea durabilă a localităților urbane și rurale), ori prestarea, în general, a activităților specifice arhitectului-șef, se constituie asociații de dezvoltare intercomunitară, la decizia consiliilor locale interesate, în condițiile Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și a Legii nr.17/2023 cu privire la asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Până la constituirea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, funcția respectivă va fi asigurată de către arhitectul-șef din unitatea administrativ-teritorială de nivelul doi sau de nivel special.”.

15. La articolul 20 alineatul (1):

- a) după cuvintele „Uniunea Arhitecților din Republica Moldova” se introduc cuvintele „și Ordinul Arhitecților din Republica Moldova”;
- b) textul „statutul său, Uniunea Arhitecților exercită funcțiile de apărare” se substituie cu textul „statutele lor, Uniunea Arhitecților și Ordinul Arhitecților exercită funcțiile de protejare”.

16. Se completează cu capitolul V¹ cu următorul conținut:

„Capitolul V¹

ORDINUL ARHITECȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Secțiunea 1

Statutul juridic și domeniile de activitate ale Ordinului Arhitecților din Republica Moldova

Articolul 20¹. Organizarea și atribuțiile Ordinului Arhitecților din Republica Moldova

(1) Ordinul Arhitecților din Republica Moldova (în continuare – *Ordinul Arhitecților*) se înființează ca organizație profesională, cu statut de persoană juridică de drept public, cu patrimoniu și buget propriu, de interes public, autonomă și independentă. Ordinul Arhitecților are rolul de a reprezenta și proteja interesele profesiei de arhitect la nivel național și internațional, de a contribui la dezvoltarea arhitecturii naționale ca parte integrantă a culturii mondiale, bazată pe competență profesională, abordări inovatoare și pe cele mai reușite realizări ale științei și practicii din domeniul arhitecturii, cu dezvoltarea culturii urbane și definirea arhitecturii de înaltă calitate.

(2) Ordinul Arhitecților funcționează în condițiile legii și ale statutului său, aprobat de Conferința națională a arhitecților și include toți arhitecții cu drept de semnătură, care activează în Republica Moldova, precum și arhitecții fără drept de semnătură și cadre didactice în domeniu, la cererea acestora.

(3) Prezenta lege nu limitează dreptul de liberă aderare a arhitecților la alte forme de asociere profesională.

(4) În Ordinul Arhitecților pot adera practicieni și specialiști din alte domenii, care au adus o contribuție semnificativă la dezvoltarea Ordinului Arhitecților, în proiectare, construcție, cercetare științifică în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, sisteme geoinformaționale, protejarea monumentelor, istorie și arheologie.

(5) Ordinul Arhitecților activează pe principii de autofinanțare.

(6) Ordinul Arhitecților este apolitic și în perioada campaniei electorale nu prestează servicii și/sau susține material sau gratuit concurenții electorali și nu face agitație electorală.

(7) Ordinul Arhitecților are sediul central în municipiul Chișinău și este organizat cu structuri în teritoriu. Activitatea Ordinului Arhitecților se finanțează din cotizații de membru, stabilite prin hotărârea Conferinței naționale a arhitecților, fonduri publice, fonduri rezultate din manifestări culturale, științifice și drepturi editoriale specifice pe care le desfășoară, donații și/sau granturi,

sponsorizări, precum și din alte surse ce nu contravin legislației.

(8) Sediul al Ordinului Arhitecților și sediile structurilor Ordinului Arhitecților sunt considerate sediile înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice. Ordinului Arhitecților poate avea și alte adrese pentru corespondență.

(9) Ordinul Arhitecților va avea simbolică publică proprie (însemne heraldice (steme, embleme și alte însemne de identificare publică), vexilologice (drapel, stindarde și alte însemne vexilare publice), imnice, faleristice (ordine, medalii, cruci, insigne și alte însemne publice cu caracter de distincție a meritelor personale sau colective)) elaborată, înregistrată și utilizată conform prevederilor Legii nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice.

(10) Ordinul Arhitecților, în nume propriu, este în drept să acorde distincții, premii și alte stimulente pentru contribuție specială la dezvoltarea arhitecturii naționale și urbanismului, protejarea patrimoniului arhitectural și cultural-istoric, cercetări științifice, pregătirea cadrelor pentru domeniu, etc.

(11) În vederea protejării dreptului de autor membrii Ordinului Arhitecților pot cere înregistrarea studiilor, planurilor și proiectelor elaborate într-o evidență specială la Ordinul Arhitecților.

(12) În vederea protejării dreptului de autor Ordinul Arhitecților va crea în cadrul său un serviciu pentru prevenirea și combaterea încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală.

Articolul 20². Atribuțiile Ordinului Arhitecților

(1) Ordinul Arhitecților are următoarele atribuții:

- a) protejează și promovează calitatea produsului de arhitectură și urbanism;
- b) realizează și promovează inițiative cu caracter civic, economic, cultural, educativ, precum și alte inițiative neinterzise de lege;
- c) desfășoară activități de instruire și după caz activități științifice;
- d) urmărește exercitarea competentă și calificată a profesiei și respectarea Codului deontologic al Ordinului Arhitecților;
- e) consolidarea comunității profesionale;
- f) în scopul respectării dreptului de autor al arhitecților întreprinde măsuri, în limita competențelor, în colaborare cu alte organisme naționale și internaționale competente de prevenire și combatere a încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală;
- g) propune reglementări legislative și normative specifice domeniului, în vederea promovării lor;
- h) participă la organizarea și desfășurarea concursurilor de soluții arhitecturale și în comisiile de evaluare a ofertelor din cadrul procedurilor de achiziții publice organizate de administrațiile publice centrale și locale, instituțiile publice și după caz și private;
- i) reprezintă și participă la apărarea intereselor legitime ale membrilor săi în fața autorităților publice, precum și în organismele profesionale internaționale;

j) înaintează, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor propuneri de includere sau, după caz, de revocare a membrilor Comisiei de atestare tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în domeniul arhitecturii;

k) contribuie în protejarea societății de acțiuni neprofesionale în domeniul arhitecturii, planificării urbane, în domeniul protejării patrimoniului cultural, monumentelor și zonelor istorice;

l) contribuie la formarea profesională continuă a arhitecților;

m) întocmește și gestionează Lista de Evidență Națională a Arhitecților;

n) acordă arhitecților scrisori de recomandare pentru obținerea dreptului de semnătură;

o) acordă arhitecților scrisori de recomandare pentru participarea la concursurile organizate de administrațiile publice locale pentru ocuparea funcțiilor publice de arhitecți-șefi în raioane, municipii și orașe;

p) participă la concursurile organizate de administrațiile publice locale pentru ocuparea funcțiilor de arhitecți șefi ai raioanelor, municipiilor și orașelor, la decizia autorităților administrației publice locale.

(2) Ordinul Arhitecților întocmește și face public raportul anual de activitate în cel mult 6 luni de la sfârșitul anului pentru care este întocmit. Raportul anual de activitate conține informații referitoare la activitățile desfășurate, valoarea mijloacelor financiare și a materialelor obținute și folosite, precum și alte informații relevante.

Articolul 20³. Organele de conducere a Ordinului Arhitecților

(1) Organele de conducere ale Ordinului Arhitecților sunt:

a) Conferința națională a arhitecților;

b) Consiliul național;

c) Colegiul director;

d) președintele Ordinului Arhitecților asistat de vicepreședinți.

(2) Vicepreședinții Ordinului Arhitecților asistă președintele în coordonarea, informarea și reprezentarea Ordinului Arhitecților și fiecare are atribuții specifice pe fiecare domeniu stabilite prin Statutul Ordinului Arhitecților adoptat de Conferința națională a arhitecților.

(3) Persoanele alese prin vot secret în Consiliul național, în Colegiul director sau ca președintele și vicepreședinții Ordinului Arhitecților au un mandat de 4 ani. Una și aceeași persoană poate fi aleasă în calitate de membru al Consiliului național, Colegiului director sau președinte al Ordinului Arhitecților pentru cel mult două mandate consecutive.

(4) Structura, drepturile și atribuțiile organelor de conducere a Ordinului Arhitecților se stabilesc prin Statutul Ordinului Arhitecților, aprobat în cadrul Conferinței naționale a arhitecților.

Articolul 20⁴. Conferința națională a arhitecților

(1) Conferința națională a arhitecților este organul suprem de conducere al Ordinului Arhitecților și se constituie din delegați, cu drept de reprezentare

proporțională ai structurilor teritoriale. Structura teritorială va asigura participarea la Conferința națională a arhitecților a Ordinului Arhitecților cel puțin a unui reprezentant din fiecare raion cuprins în structura teritorială.

(2) Conferința națională a arhitecților are următoarele atribuții:

- a) adoptă și modifică Statutul Ordinului Arhitecților, Codul deontologic al profesiei de arhitect și regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea structurilor teritoriale ale Ordinului Arhitecților;
- b) examinează execuția bugetară anuală a Ordinului Arhitecților;
- c) alege și, după caz, revocă președintele și a vicepreședinții Ordinului Arhitecților;
- d) alege și, după caz, revocă membrii Consiliului național;
- e) alege și, după caz, revocă membrii comisiilor de cenzori și de disciplină la nivel național, precum și membrii altor comisii de specialitate;
- f) adoptă hotărâri cu privire la problemele aflate pe ordinea de zi stabilită;
- g) aprobă valoarea onorariilor și a cotizațiilor anuale pentru categoriile de membri ai Ordinului Arhitecților;
- h) audiază și aprobă rapoartele anuale privind activitatea Consiliului național, președintelui și a comisiilor Ordinului Arhitecților;
- i) adoptă alte hotărâri stabilite prin Statutul Ordinului Arhitecților.

(3) Conferința națională a arhitecților este legal constituită la prima convocare în prezența a cel puțin două treimi din numărul delegaților, iar hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți. Dacă la prima convocare cvorumul nu este asigurat, Conferința națională a arhitecților se convoacă pentru o dată ulterioară, care nu poate fi mai târziu de 15 zile. La a doua convocare a Conferinței naționale a arhitecților cvorumul nu este necesar, iar hotărârea de constituire se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor prezenți.

(4) Conferința națională a arhitecților se convoacă în ședințe ordinare și extraordinare de către Consiliul național, conform Statutului Ordinului Arhitecților.

(5) Hotărârile de interes public adoptate de Conferința națională a arhitecților se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Sunt hotărâri de interes public cele prin care se adoptă organele de conducere și comisiile de cenzori și de disciplină la nivel național, precum și al altor comisii de specialitate ale Ordinului Arhitecților.

Articolul 20⁵. Consiliul național

(1) Între reuniunile Conferinței naționale, activitatea Ordinului Arhitecților va fi coordonată de Consiliul național, două treimi din numărul membrilor acestuia trebuie să fie arhitecți cu drept de semnătură.

(2) Componența Consiliului național va asigura reprezentativitatea proporțională a membrilor structurilor teritoriale, după cum urmează:

- a) până la 50 membri – 2 membri;
- b) 51-150 membri – 3 membri;

- c) 151-250 membri – 5 membri;
- d) peste 251 membri – 7 membri.

(3) Fiecare structură teritorială stabilește prin hotărâre proprie candidații propuși pentru Consiliul național.

(4) Funcția de membru în Consiliul național este incompatibilă cu cea de membru într-o comisie aleasă, atât la nivelul Ordinului, cât și la nivelul structurilor teritoriale.

Articolul 20⁶. Colegiul director

(1) Activitatea curentă a Ordinului Arhitecților este coordonată de Colegiul director, conform Statutului Ordinului Arhitecților, adoptat în cadrul Conferinței naționale a arhitecților.

(2) Colegiul director este ales cu votul majorității membrilor Consiliului național.

(3) Cel puțin două treimi din numărul membrilor Colegiului director trebuie să fie arhitecți cu drept de semnătură.

Articolul 20⁷. Președintele Ordinului Arhitecților

(1) Președintele Ordinului Arhitecților, ales dintre arhitecții cu drept de semnătură, reprezintă Ordinul în relațiile sale cu persoane juridice sau cu autorități din Republica Moldova și din străinătate, ori cu persoane fizice și încheie, în numele Ordinului Arhitecților, convenții, contracte și parteneriate. De asemenea, președintele conduce lucrările Conferinței naționale și coordonează întreaga activitate a Ordinului Arhitecților.

(2) Funcția de președinte al Ordinului Arhitecților este incompatibilă cu cea de:

a) președinte al unei structuri teritoriale sau membru într-un consiliu teritorial;

b) membru în comisii, atât în cele ale Ordinului Arhitecților, cât și în cele ale structurilor teritoriale.

(3) În caz de indisponibilitatea președintelui sau absență temporară, interimatul acestuia este exercitat de un vicepreședinte desemnat prin decizia Conferinței naționale a arhitecților.

Articolul 20⁸. Organizarea și funcționarea Ordinului Arhitecților

(1) Organizarea și funcționarea Ordinului Arhitecților se stabilește prin Statutul Ordinului Arhitecților, adoptat în cadrul Conferinței naționale a arhitecților.

(2) Organele de conducere, comisiile Ordinului Arhitecților și conducerea structurilor teritoriale sunt alese prin votul secret al majorității participanților cu drept de vot.

Secțiunea a 2-a

Structurile teritoriale ale Ordinului Arhitecților

Articolul 20⁹. Constituirea structurilor teritoriale

(1) Constituirea structurilor teritoriale și a organelor sale de conducere, la nivelul regiunilor de dezvoltare Nord, Centru, Sud, Unitatea Teritorială Autonomă

Găgăuzia (Gagauz-Yeri), municipiilor și orașelor, se determină de Statutul Ordinului Arhitecților.

(2) Dacă într-un municipiu sau oraș există un număr mai mic de 25 de membri, se pot înființa structuri teritoriale prin asocierea arhitecților cu domiciliile în municipiile sau orașele limitrofe, până când numărul acestora va ajunge la minimum 25 de membri.

(3) Structurile teritoriale, în procesul de constituire, își vor elabora propriile regulamente în baza Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea structurilor teritoriale ale Ordinului Arhitecților, aprobat de Conferința națională a arhitecților.

(4) Structurile teritoriale își desfășoară activitatea în conformitate cu Statutul Ordinului Arhitecților și regulamentele sale de organizare și funcționare.

Secțiunea a 3-a

Lista de Evidență Națională a Arhitecților

Articolul 20¹⁰. Întocmirea Listei de Evidență Națională a Arhitecților

(1) Pentru centralizarea evidenței arhitecților din întreaga țară se întocmește Lista de Evidență Națională a Arhitecților, care se publică și se actualizează anual pe pagina oficială web a Ordinului Arhitecților.

(2) Lista de Evidență Națională a Arhitecților va cuprinde specialiștii cu drept de semnătură în domeniul arhitecturii, precum și arhitecții fără drept de semnătură, arhitecți care nu sunt membri ai Ordinului Arhitecților, organizat pe specializări evidențiind și modalitatea în care persoanele înscrise își exercită profesia, inclusiv abaterile comise și sancțiunile aplicate acestora de către Ordinul Arhitecților și comisiile de atestare tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții.

(3) Conținutul-cadru și modul de întocmire și gestionare a Listei de Evidență Națională a Arhitecților va fi detaliat într-un regulament elaborat de Ordinul Arhitecților și aprobat de organul central al administrației publice în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii.

Articolul 20¹¹. Înscrierea în Lista de Evidență Națională a Arhitecților

(1) Înscrierea în Lista de Evidență Națională a Arhitecților sau radierea din aceasta se efectuează de către Ordinul Arhitecților, cu respectarea prevederilor stabilite prin Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

(2) Persoanele împuternicite cu înscrierea și exercitarea controlului intern asupra ținerii Listei de Evidență Națională a Arhitecților sunt desemnate de conducerea Ordinului Arhitecților.

Articolul 20¹². Gestionarea Listei de Evidență Națională a Arhitecților

(1) Gestionarea Listei de Evidență Națională a Arhitecților se efectuează de către Ordinul Arhitecților și prevede următoarele activități:

- a) înscrierea specialiștilor cu activități în domeniul arhitecturii;
- b) ținerea la zi a evidenței specialiștilor cu activități în domeniul arhitecturii, cu și fără drept de semnătură;

c) publicarea Listei de Evidență Națională a Arhitecților pe pagina web oficială a Ordinului Arhitecților;

d) furnizarea către terți, inclusiv și de structurile sale teritoriale, la cerere, orice informație legată de datele înscrise în Lista de Evidență Națională a Arhitecților.

(2) Accesul la informațiile publice stocate în Lista de Evidență Națională a Arhitecților, se efectuează prin intermediul paginii web oficiale a Ordinului Arhitecților.

Secțiunea a 4-a

Răspunderea disciplinară

Articolul 20¹³. Răspunderi și sancțiuni disciplinare

(1) Membrii Ordinului Arhitecților răspund disciplinar pentru nerespectarea codului deontologic al profesiei, a hotărârilor proprii adoptate de organele de conducere abilitate ale Ordinului Arhitecților, precum și pentru orice abateri săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia care aduc prejudicii prestigiului profesiei sau Ordinului Arhitecților.

(2) Pentru comiterea abaterilor disciplinare, membrului Ordinului Arhitecților îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) muștrare.

(3) Sancțiunile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b) se aplică prin hotărârea colegiului director, la sesizarea comisiei naționale și teritoriale de disciplină. Sesizarea privind faptele membrului Ordinului Arhitecților, care pot constitui abateri disciplinare poate fi depusă în termen de cel mult 3 luni de la data comiterii faptei/faptelor respective.

(4) Avertismentul constă în atenționarea membrului Ordinului Arhitecților asupra abaterii disciplinare comise, cu recomandarea să respecte pe viitor dispozițiile legale, prevenindu-l că la o nouă abatere disciplinară similară îi va putea fi aplicată o sancțiune mai severă. Avertismentul se emite în formă scrisă. Termenul de acțiune a avertismentului este de 1 an.

(5) Muștrarea constituie critica, exprimată în formă scrisă, privind faptele comise de membrul Ordinului Arhitecților. Termenul de acțiune a muștrării este de 2 ani.

(6) Hotărârea Colegiului director, prin care s-a aplicat o sancțiune disciplinară prevăzută la alin. (2), poate fi contestată la Consiliul național, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii.

(7) Comisia de disciplină este obligată să ceară membrului o explicație scrisă pe marginea abaterii disciplinare.

Articolul 20¹⁴. Comisiile de disciplină

(1) Comisiile de disciplină ale Ordinului Arhitecților se constituie la nivel național și teritorial pentru fiecare structură, conform Statutului Ordinului Arhitecților;

(2) Comisia națională de disciplină este compusă din 5 arhitecți cu minimum 10 ani vechime în profesie, din care în mod obligatoriu 3 arhitecți cu drept de semnătură, un președinte și un secretar.

(3) Președintele comisiei naționale de disciplină este, de regulă, unul din vicepreședinții Ordinului Arhitecților.

(4) Comisiile de disciplină teritoriale aleg președinții din rândul membrilor săi.

(5) Pentru fiecare comisie de disciplină se desemnează cel puțin 3 membri supleanți.

(6) Mandatul membrilor comisiei de disciplină este de 4 ani.

(7) Nu poate fi membru în comisia de disciplină persoana care se află în una dintre următoarele situații:

a) este soț sau se află în raporturi de rudenie până la al treilea grad inclusiv sau de afinitate până la al doilea grad inclusiv cu cel puțin unul dintre membrii comisiei de disciplină;

b) are antecedente penale;

c) a fost sancționat disciplinar, iar sancțiunea disciplinară nu a fost anulată de Comisia de disciplină.

(8) Mandatul de membru al comisiei de disciplină se suspendă în următoarele situații:

a) este soț, rudă sau afin, până la gradul al patrulea inclusiv cu membrul a cărui faptă se află în examinare la comisia de disciplină;

b) a săvârșit o faptă care constituie obiectul sesizării comisiei de disciplină;

c) s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva membrului comisiei de disciplină;

d) este în concediu anual de odihnă sau în concediu de studii;

e) are un interes personal, direct sau indirect în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

(9) Suspendarea mandatului unui membru al comisiei de disciplină se constată de către comisia de disciplină și se consemnează în procesul-verbal. Suspendarea mandatului unui membru al comisiei de disciplină durează până la încetarea cauzei care a determinat suspendarea.

(10) În cazul suspendării mandatului unui membru al comisiei, locul lui este preluat de drept de un membru supleant, în ordinea indicată în actul administrativ de constituire a comisiei. În cazul suspendării mandatului președintelui comisiei sau a secretarului, comisia decide exercitarea atribuțiilor acestora de către unul din membrii comisiei.

(11) Hotărârile comisiilor de disciplină se validează prin vot deschis, cu majoritate simplă de voturi.

(12) Opiniile separate, formulate în scris și motivate, se vor anexa la procesul-verbal al ședinței respective a comisiei de disciplină.

(13) În cazul în care fapta unui membru conține componentele unei abateri

disciplinare și ale unei infracțiuni, procedura cercetării de către comisia de disciplină se suspendă până la dispunerea încetării urmăririi penale sau până la data la care instanța de judecată dispune achitarea sau încetarea procesului penal.

Articolul 20¹⁵. Atribuțiile comisiei de disciplină și a membrilor acesteia

(1) Comisia de disciplină are următoarele atribuții:

a) asigură activitatea de cercetare a faptelor sesizate ca abateri disciplinare;

b) audiază persoana/persoanele care a/au sesizat abaterile separat de membrul cercetat;

c) examinează raportul privind ancheta de serviciu, audiază secretarul/grupul de lucru, membrul sau reprezentantul acestuia, precum și alte persoane ale căror declarații pot înlesni soluționarea cazului;

d) propune aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute în art. 20¹³ alin. (2) sau, după caz, clasarea cauzei;

e) semnează procesele-verbale ale fiecărei ședințe a comisiei de disciplină;

f) constată suspendarea sau încetarea calității de membru al comisiei sau, în cazul suspendării președintelui sau a secretarului, decide exercitarea atribuțiilor acestora de către unul din membrii comisiei.

(2) Președintele comisiei de disciplină are următoarele atribuții:

a) remite sesizarea parvenită secretarului comisiei pentru înregistrare;

b) stabilește locul, data și ora când au loc ședințele comisiei de disciplină;

c) conduce ședințele comisiei de disciplină;

d) coordonează activitatea comisiei de disciplină.

(3) Secretarul comisiei de disciplină are următoarele atribuții:

a) înregistrează sesizarea referitoare la fapta membrului Ordinului Arhitecților;

b) desfășoară, în caz că este abilitat de comisie, ancheta de serviciu, întocmește și înaintează în adresa comisiei raportul privind ancheta de serviciu, prezintă în cadrul ședinței comisiei de disciplină rezultatele anchetei de serviciu;

c) anunță membrii comisiei de disciplină, membrul a cărui faptă formează obiectul anchetei de serviciu, persoana care a sesizat, după caz, și persoanele care urmează să fie audiate în cadrul ședințelor comisiei de disciplină;

d) întocmește procesele-verbale ale ședințelor comisiei de disciplină, demersuri cu privire la sancțiunea aplicabilă membrului sau la clasarea cauzei, încetarea înainte de termen a mandatului membrului comisiei etc.;

e) ține evidența perioadei de valabilitate a mandatelor membrilor comisiei de disciplină;

f) ține evidența sesizărilor, demersurilor și ale proceselor-verbale și efectuează alte lucrări necesare în vederea desfășurării activității comisiei de disciplină.

(4) Președintele comisiei de disciplină întocmește raportul anual de activitate cu privire la:

- a) numărul sesizărilor examinate;
- b) numărul de cauze clasate;
- c) cauzele și consecințele săvârșirii abaterilor disciplinare;
- d) sancțiunile disciplinare propuse și aplicate.

(5) Raportul de activitate specificat la art. 20¹⁵ alin. (4) se înaintează Colegiului director.”

17. Se completează cu capitolul VI¹ cu următorul cuprins:

„Capitolul VI¹

DISPOZIȚII TRANZITORII

Articolul 22¹. Dispoziții tranzitorii de punere în aplicare a prezentei legi

(1) În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, un comitet de inițiativă format din reprezentanți ai asociațiilor profesionale din domeniu asigură convocarea Conferinței naționale a arhitecților de constituire a Ordinului Arhitecților din Republica Moldova.

(2) În termen de 9 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Conferința națională va adopta Statutul Ordinului Arhitecților, Codul deontologic al profesiei de arhitect și Regulamentul-cadru pentru structurile teritoriale, alte atribuții conform art. 20⁴.”

Art. II. În termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aproba actele normative necesare în vederea implementării prezentei legi.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, responsabil de elaborarea politicilor în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de act normativ are ca scop operarea unor modificări în Legea nr. 1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală pentru îmbunătățirea guvernanței în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii, luând în considerație cerințele actuale în domeniu și necesitatea ajustării legii la cadrul legal existent, precum și punerii în executare a prevederilor pct. 10.55. a Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.

Modificările operate prin proiectul de lege vor contribui la dezvoltarea și promovarea arhitecturii naționale, păstrarea și evidențierea coloritului ei tradițional, protejarea lucrărilor de arhitectură și a dreptului de autor, protejării monumentelor istorice și culturale, dezvoltarea culturii urbane și definirea arhitecturii de înaltă calitate, determinarea rolului arhitectului-autor ca persoana dominantă a procesului de activitate arhitecturală, precum și constituirea în acest scop a Ordinului Arhitecților din Republica Moldova, ca formă de organizare independentă, nonprofit, autonomă, apolitică și de interes public.

Una din condiții care impun elaborarea proiectului de act normativ a fost necesitatea de a exclude prevederile depășite și de a ajusta prevederile Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, cu prevederile următoarelor acte normative, cu modificările ulterioare:

Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului

Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice

Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe

Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal

Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație

Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional

Legea nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice, etc.

inclusiv:

Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, adoptată la Grenada, la 3 octombrie 1985, ratificată prin Legea nr.533/2001

Convenția privind protecția și promovarea diversității de expresii culturale, adoptată la Paris, la 20 octombrie 2005, ratificată prin Legea nr.258/2006

Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030. Rezoluția Adunării Generale ONU, nr.70/1, semnată de Republica Moldova la New York în septembrie 2015

Declarația de la Davos din 2018 pentru Baukultur de înaltă calitate și susținerea beneficiilor și valorilor economice adăugată pe care acest concept le aduce.

Conceptul de Baukultur a fost lansat în anul 2018, în cadrul primei reuniuni a miniștrilor culturii și șefilor de delegații ale statelor semnatare ale Convenției Culturale Europene și ai statelor observatoare ale Consiliului Europei, precum și reprezentanți ai UNESCO, ICCROM, Consiliului Europei și Comisiei Europene, ai Consiliului Arhitecților din Europa, Consiliului European al Urbaniștilor, ICOMOS International și Europa Noastră, reunite la Davos, Elveția, în ajunul reuniunii anuale a Forumului Economic Mondial.

În Declarația de la Davos au fost definite opt criterii pentru a evalua calitatea în construcții, care ulterior, au fost incluse în Raportul Comisiei Europene privind Metoda deschisă de coordonare

(OMC) și adoptat de Consiliul Uniunii Europene în 2021, inclusiv și ca instrument de definire a arhitecturii de înaltă calitate, precum și Memorandumul Baukultur de creare a Alianței Baukultur de la Davos, Elveția, în ianuarie 2023, care a fost semnat de peste 30 de state, al cărui membru este și de Republica Moldova și aliniere la criteriile de evaluare a calității. Mai multe țări, precum și Comisia Europeană, au încorporat obiectivele Baukultur în politicile lor de îmbunătățire a calității în construcții, în strategiile arhitecturale și agendele urbane.

Convenția privind peisajul european, semnată la Florența la 20 octombrie 2000, ratificată prin Legea nr.536/2001

Noua Agendă Urbană, adoptată la Quito, Republica Ecuador – 2016 ș.a.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiecte care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi și elemente noi, care vor avea și un efect social important, inclusiv și asupra dezvoltării urbane și realizării unei politici de coeziune teritorială, sunt:

cerințe menite să promoveze concursurile de soluții naționale și internaționale și utilizarea de beneficiari/investitori ca instrumente importante, care conduc la crearea obiectelor cu valoare deosebită arhitecturală și urbanistică, la restaurarea corectă a obiectelor de patrimoniu de importanță națională și locală, realizate în baza celor mai bune soluții obținute în urma desfășurării concursurilor respective;

promovarea și realizarea concursurilor de soluții în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice;

prevederi ajustate la Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, la Legea nr.982/2000 privind accesul la informație și Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional;

prevederi ajustate la Legea nr.17/2023 cu privire la asociațiile de dezvoltare intercomunitară, precum:

- în scopul încurajării cooperării între comunități și susținerea coeziunii teritoriale, este propusă crearea de „asociații de dezvoltare intercomunitară”, în vederea asigurării furnizării în comun a serviciilor publice specifice domeniului amenajării teritoriului, urbanismului și arhitecturii (inclusiv cooperarea în elaborarea documentațiilor de urbanism și elaborarea actelor permissive în domeniul construcțiilor), ori prestarea, în general, a activităților specifice arhitectului-șef sau organului local de arhitectură și urbanism, inclusiv neocupării funcțiilor de arhitect-șef în unele localități din cauza lipsei de specialiști în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, și alte competențe delegate acestora de către autorităților administrației publice locale, conform prevederilor Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală;

- în scopul îmbunătățirii deciziei în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului pentru regiunile de dezvoltare, raioane, municipii, orașe și orașe-poli de creștere și pentru a evita orice subiectivism asupra deciziilor, cât și pentru a utiliza eficient experiența profesională a specialiștilor în domeniu, se modifică art. 6 „Consiliile arhitectural-urbanistice” din Legea nr.1350/2000, atribuindu-se acestora competențe de a examina și emite avize la proiectele de importanță locală, în scopul îmbunătățirii deciziilor consiliilor locale, care vor activa în baza unui regulament aprobat de consiliile locale.

Constituirea Ordinului Arhitecților Republicii Moldova și a structurilor sale teritoriale, ca organizație profesională, cu statut de persoană juridică de drept public, cu patrimoniu și buget propriu, de interes public, autonomă și independentă, care va reprezenta și proteja interesele profesiei de arhitect la nivel național și internațional, va contribui la dezvoltarea arhitecturii naționale ca parte integrantă a culturii mondiale, bazată pe competență profesională, abordări inovatoare și pe cele mai reușite realizări ale științei și practicii din domeniul arhitecturii, cu dezvoltarea culturii urbane și definirea arhitecturii de înaltă calitate. De asemenea, Ordinul

Arhitecților creat, va duce evidență națională a arhitecților, precum și va contribui la ridicarea disciplinei în domeniul activității arhitecturale prin supravegherea, prin comisiile sale de disciplină, respectarea Codului deontologic al profesiei de arhitect, care cuprinde norme de conduita obligatorii în legătură cu drepturile și îndatoririle arhitectului ca profesionist, fiind obligat să promoveze și să mențină standarde profesionale cât mai ridicate, care să asigure realizarea de construcții și amenajări urbane funcționale și de calitate. Ordinul Arhitecților va include toți arhitecții cu drept de semnătură, care activează în Republica Moldova, precum și arhitecții fără drept de semnătură și cadre didactice în domeniu, la cererea acestora. La Ordinul Arhitecților vor putea adera practicieni și specialiști din alte domenii, care aduc o contribuție semnificativă la dezvoltarea Ordinului Arhitecților, în proiectare, construcție, cercetare științifică în domeniul arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, sisteme GIS, protejarea patrimoniului național, etc.

Modificările sunt menite să contribuie, prin intermediul membrilor săi, la: calitatea produsului de arhitectură și urbanism; dezvoltarea capacităților profesionale prin instruirea continuă a persoanelor cu activități în domeniul arhitecturii, promovarea standardelor profesionale în domeniu, susținerea comunităților locale pe subiectele de competență, respectarea dreptului de autor și a codului deontologic al profesiei de arhitect, s.a.

Aceste modificări sunt strict necesare de a fi promovate, având totodată în vedere că în Legea cu privire la activitatea arhitecturală, de mai mult de zece ani nu au fost operate careva modificări esențiale și ajustări la actele normative noi naționale, astfel multe din prevederile legii respective sunt depășite.

5. Fundamentarea economică-financiară

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, nu necesită cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, se încadrează în cadrul normativ în vigoare, iar aprobarea acestuia va genera necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr.499/2000 despre aprobarea Regulamentului-cadru privind activitatea organelor locale de arhitectură și urbanism, inclusiv și ca urmare adoptării Legii nr.17/2023 cu privire la asociațiile de dezvoltare intercomunitară și modificărilor operate la Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării, consultării publice și avizării proiectului de act normativ a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și pe platforma guvernamentală, la adresa: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-elaborarea-proiectului-legii-de-modificare-a-legii-nr-13502000-cu-privire-la-activitatea-arhitecturala/10001>.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, a fost supus avizării și consultării publice, conform art. 32 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, perfectat conform obiecțiilor și propunerilor înaintate în procesul avizării și se prezintă, conform prevederilor legale.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, a fost supus expertizei anticorupție, conform art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, conform prevederilor legale, cu includerea rezultatelor acesteia în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1350/2000 cu privire la activitatea arhitecturală, a fost supus expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, și rezultatele examinării acesteia au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține prevederi de reglementare a activității de întreprinzător în contextul Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, astfel decăzând necesitatea elaborării analizei impactului la proiect și examinării proiectului de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Deși unele prevederi ale proiectului, se referă la participarea reprezentanților Ordinului Arhitecților la procesul de atestare a specialiștilor cu activități în arhitectură, urbanism și proiectări, acestea se încadrează organic în procedura de atestare tehnico-profesională stabilită de Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții și prevederile Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin Hotărârii Guvernului nr.329/2009, fără careva modificări la acestea, respectiv nu este necesară o Analiză a impactului de reglementare.

Secretar general

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2023.10.19 08:41:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela ȚURCANU